

Belangenafweging carpoolplaats Staphorst

Voorgeschiedenis

Bij de uitbreidingsplannen voor de supermarkt nabij afrit Staphorst Noord is er in eerste instantie van uitgegaan dat hier een carpoolplaats gerealiseerd zou worden. De realisatie van de carpoolplaats is echter niet doorgegaan. Burgemeester en Wethouders van Staphorst hebben daarbij voorgesteld om de nieuwe plek voor een carpoolplaats af te laten hangen van het besluit over een nieuwe aansluiting op de A28. Op 8 november 2016 is in de gemeenteraad vervolgens een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om op korte termijn te onderzoeken of een carpoolplaats nabij de huidige aansluiting op de A28 mogelijk is, en hiervoor met een voorstel naar de raad te komen.

In 2018 heeft het college aan de raad voorgesteld om een tijdelijke carpoolplaats aan te leggen in de 'oksel' van het kruispunt afrit A28 – Achthoevenweg. Van vijf onderzochte locaties, was deze plek – ondanks een negatief advies van de verkeersadviescommissie - volgens het college het meest geschikt. De 'next best' oplossing, een carpoolplaats op de Esch 0, was minder gedetailleerd uitgewerkt omdat het gebied is aangewezen als bedrijventerrein. Als op deze plek een carpoolplaats wordt aangebracht, kan de grond de komende tien jaar niet worden uitgegeven.

Gedurende de besluitvormende raadsbehandeling in juli 2018, is met terugwerkende kracht besloten dat dit agendapunt in de raadsvergadering van 18 september 2018 opnieuw opiniërend zal worden besproken. Aanleiding daarvoor is dat een aantal fracties hebben aangegeven dat zij graag willen dat optie 2 – een carpoolplaats op de Esch 0 - uitgebreider wordt onderzocht om het een afgewogen voorstel te laten worden.

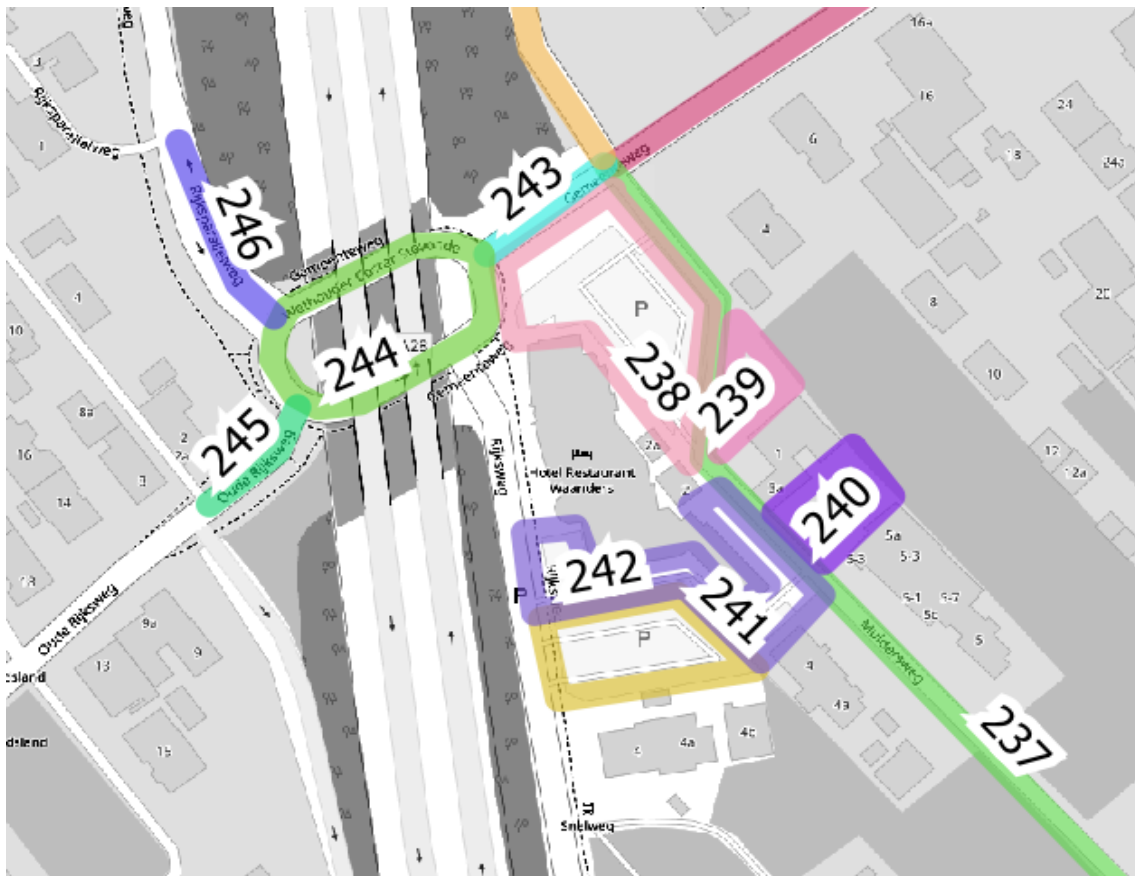
Vlak voor de opiniërende vergadering van 18 september, hebben zich twee ontwikkelingen voorgedaan die mogelijk van invloed zijn op de zoektocht naar een geschikte locatie voor een carpoolplaats:

1. Het college heeft op 3 september een brief ontvangen over de gebiedsontwikkeling Muldersweg. Hierin spreken een aantal grondeigenaren in het gebied de intentie uit om overblijvende grond op Rijksweg 4 te bestemmen als carpoolplaats;
2. De directie van Boer Staphorst heeft aangegeven dat zij met de gemeente in gesprek wil over mogelijk (dubbel)gebruik van haar parkeerterrein als carpoolplaats.

Het eerste punt maakt onderdeel uit van een integrale afweging over de ontwikkeling van de kop Muldersweg. Omdat deze afweging tijd vergt, heeft de wethouder aan de raad toegezegd om het voorstel over de carpoolplaats te verplaatsen naar het eerste kwartaal 2019. Inmiddels heeft het college op 26 februari besloten dat bij de ontwikkeling van de kop Muldersweg onderzocht moet worden hoe een carpoolplaats binnen de ontwikkeling ingepast kan worden. Ook zijn gesprekken gevoerd met de directie van Boer Staphorst. Aan de hand van de voornoemde informatie is dit voorstel opgesteld.

Wat is het probleem?

In de motie van 8 november 2016 is bij de overwegingen beschreven dat “er behoefte bestaat aan een carpoolplaats nabij de aansluiting A28”. Deze behoefte is niet gebaseerd op feitelijk onderzoek - grondslag is vooral de constatering dat er in het verleden werd geparkeerd bij het voormalige pand van BenB (Rijksweg 4), maar dat dit nu niet meer kan omdat dit terrein is afgeschermd met bouwhekken. Ook heeft de eigenaar van een horeca gelegenheid in het gebied aangegeven dat er diverse carpoolers gebruik maken van het bijbehorende parkeerterrein. De betreffende eigenaar vindt dit niet wenselijk en heeft de carpoolers hier meerdere malen op aangesproken. Sinds de motie van 8 november 2016 en dit voorstel, is ongeveer 2,5 jaar verstreken. Om te verifiëren in welke mate de situatie nu aanwezig is, zijn de resultaten geanalyseerd van een parkeeronderzoek dat in januari 2019 in de kernen van Staphorst gehouden is. Het gebied is daarbij onderverdeeld in secties; de telresultaten per sectie zijn op de volgende pagina weergegeven.

Sectie	Capaciteit	Donderdag 17-01 00:00 – 06:00	Donderdag 17-01 11:00 – 13:00	Donderdag 17-01 20:00 – 22:00	Zaterdag 19-01 21:00 – 23:00
238	60	2	18	14	7
239	10	5	6	6	4
240	18	9	4	6	6
241	33	1	4	3	4
242	15	6	15	6	2
243	0	0	0	0	0
244	0	0	0	0	0
245	0	0	0	0	0
246	5	1	3	6	1
Totaal	141	24	50	41	24

Uit de meetresultaten blijkt dat er op de betreffende parkeerterreinen sprake is van restcapaciteit. Het gaat echter om een momentopname én uit de gegevens is niet af te leiden welk aandeel van de parkeerders bestaat uit carpoolers. Om die reden is in de week van 25 februari een parkeerduuronderzoek gehouden. Hierbij zijn op verschillende momenten de eerste vier karakters van kentekens (geanimeerd) opgeslagen. Daaruit is af te leiden hoe lang een voertuig geparkeerd staat. Een duiding bij de parkeerduur en een tabel met de parkeerduur zijn hieronder weergegeven.

- Parkeerders die 1 meetmoment zijn geregistreerd: Dit zijn parkeerders die maar op 1 meetmoment zijn geregistreerd. Enerzijds zijn dit de kortparkeerders (korter dan 2 uur). Deze zijn, in lijn der verwachting, vooral op het parkeerterrein van de Lidl waargenomen. Echter, ook op de overige terreinen zijn parkeerders maar op 1 moment waargenomen. Bij het hotel zijn dit zowel kortparkeerders als hotelgasten. Het is mogelijk dat in de meetronde van 07:00 uur hotelgasten zijn geregistreerd die vroeg (voor 9:00 uur) hebben uitgecheckt.
- Parkeerders in de categorie 2-3, 4 en 5 uur: Dit zijn de bezoekers aan het gebied. Bij het hotel zijn veel parkeerders geregistreerd die vallen onder deze categorie. Het zijn bezoekers die een dagdeel in het gebied geparkeerd hebben gestaan. Onze waarnemer gaf te kennen dat er in het hotel ogenschijnlijk een conferentie gaande was. De resultaten onderbouwen dit.
- Parkeerders in de categorie 6 tot 10 uur: Dit zijn met grote zekerheid voornamelijk werkers / carpoolers. Deze staan vooral op het parkeerterrein in de oksel van de Mulderweg - Gemeenteweg.
- Parkeerders in de categorie 6 tot 10 uur: Onder deze categorie vallen de hotelgasten. Deze zijn in de laatste meetronde waargenomen en vervolgens de dag erop ook.

Resultaten parkeermeting 28-02 / 1-03 2019 (parkeerduur)								
Sectie	Kortparkeren	2-3 uur	4 uur	5 uur	6 uur	7-10 uur	> 10 uur	Totaal
1	38 49%	12 15%	1 1%	7 9%	1 1%	5 6%	14 18%	78 100%
2	31 42%	22 30%	1 1%	9 12%	0 0%	5 7%	5 7%	73 100%
3	6 27%	2 9%	2 9%	0 0%	1 5%	1 5%	10 45%	22 100%
4	162 97%	5 3%	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	167 100%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat veruit het grootste deel van de waargenomen voertuigen in het gebied, er relatief kort parkeren. 11 voertuig parkeren 7 tot 10 uur. Deze voertuigen kunnen carpoolers zijn, maar ook medewerkers van bedrijven. Om weer te geven wat dit betekent voor het gebruik van deze parkeerterreinen, is de parkeerbezetting voor donderdag 28-02-2019 op de volgende pagina weergegeven.

Resultaten parkeerdrukmeting 28-02 / 1-03 2019 (parkeerdruk)							
Sectie	Capaciteit	06:00 uur	09:00 uur	11:00 uur	14:00 uur	16:00 uur	20:00 uur
1	70	10 14%	33 47%	29 41%	28 40%	36 51%	14 20%
2	48	5 10%	42 88%	37 77%	21 44%	23 48%	7 15%
3	18	10 56%	3 17%	3 17%	6 33%	10 56%	11 61%
4	127	1 1%	37 29%	50 39%	59 46%	57 45%	14 11%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat op alle parkeerterreinen op alle telmomenten sprake is van restcapaciteit. Nu we een beter beeld hebben van de parkeerdruk en parkeerbezetting, kan het probleem als volgt gedefinieerd worden:

- Op een werkdag worden bij de parkeerterreinen van de horecagelegenheid aan de Rijksweg, gemiddeld 10 tot 15 voertuigen waargenomen die langer dan 7 uur, en korter dan 10 uur parkeren. Dit kunnen carpoolers zijn.
- Gedurende de telmomenten heeft dit langparkeren er niet toe geleid dat de betreffende parkeerterreinen vol stonden

Op een werkdag worden bij de parkeerterreinen van de horecagelegenheid aan de Rijksweg, gemiddeld 10 tot 15 voertuigen waargenomen die langer dan 7 uur, en korter dan 10 uur parkeren. Dit kunnen carpoolers zijn. Dit leidt niet tot capaciteitsproblemen. Niettemin horen de carpoolers hier niet te parkeren.

Wat is er de oorzaak van dat een aantal carpoolers oneigenlijk gebruik maken van een particuliere parkeerterreinen?

- In de omgeving van Staphorst liggen twee carpoolplekken: de Werkhorst en de Lichtmis. De capaciteit van carpoolplaats de Lichtmis is in 2018 met 26 parkeerplekken uitgebreid. Daarnaast is afgesproken dat carpoolers gebruik kunnen maken van het parkeerdek bij de Koperen Hoogte. Hier kunnen 75 tot 100 carpoolers parkeren. Ook in Staphorst zelf zijn er een aantal parkeerterreinen waar carpoolers de hele dag kunnen parkeren. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het marktterrein. Dat carpoolers gebruik maken van de particuliere parkeerterreinen aan de Rijksweg en Rijksparellweg, wordt dus in elk geval niet veroorzaakt door het gegeven dat elders geen plek is.
- Mogelijk speelt (sociale) veiligheid een rol. Om die reden is bij de Koperen Hoogte camerabeveiliging geplaatst. Ondanks dat carpoolers hier over geïnformeerd zijn, leidde dit echter niet tot een toename van het aantal carpoolers bij de Koperen Hoogte.
- Meest logische oorzaak lijkt een combinatie van gewoontegedrag en de gunstige ligging ten opzichte van de huidige op- en afritten op de A28. Dat gewoontegedrag een rol speelt is bewezen bij carpoolplaats de Koperen Hoogte. Carpoolers die op het terrein bij de Lichtmis parkeerden, gaven aan dat zij graag gebruik zouden maken van een terrein waar camerabeveiliging is. Daarop is camerabeveiliging aangelegd bij het parkeerdek van de Koperen Hoogte. Vervolgens zijn carpoolers daarover mondeling (promotieteams) en schriftelijk (flyers onder de ruitenwaiser en reclameborden) over geïnformeerd. Dit leidde echter niet tot een verschuiving van carpoolers naar het parkeerdek bij de Koperen Hoogte.

Carpoolers in Staphorst e.o. hebben diverse mogelijkheden waar zij langdurig kunnen parkeren. Waarschijnlijk is de combinatie van gewoontegedrag en de gunstige ligging ten opzichte van de huidige op- en afritten op de A28 er de reden van dat een aantal carpoolers oneigenlijk gebruik maken van particuliere parkeerterreinen.

Wat is het doel?

- Het doel van de motie die op 8 november 2016 aangenomen is, is om te onderzoeken of een carpoolplaats nabij de huidige aansluiting op de A28 mogelijk is, en hiervoor met een voorstel naar de raad te komen.
- Overweging hierbij is "dat er behoefte bestaat aan een carpoolplaats nabij de aansluiting A28 in Staphorst"
- Uit de parkeeronderzoeken blijkt er op een gemiddelde werkdag bij de parkeerterreinen van de horecagelegenheid aan de Rijksweg, gemiddeld 10 tot 15 voertuigen waargenomen worden die langer dan 7 uur, en korter dan 10 uur parkeren. Dit kunnen carpoolers zijn. De behoefte voor een carpoolplaats in Staphorst wordt daarmee ingeschat op 10 - 15 voertuigen.
- Kortom: het doel is om met een voorstel te komen voor een carpoolplaats nabij de huidige aansluiting op de A28. Deze carpoolplaats moet (in eerste instantie – er kan sprake zijn van een aanzuigende werking) ruimte bieden aan 10-15 carpoolers.

Uitwerking nieuwe carpoolplek aanleggen

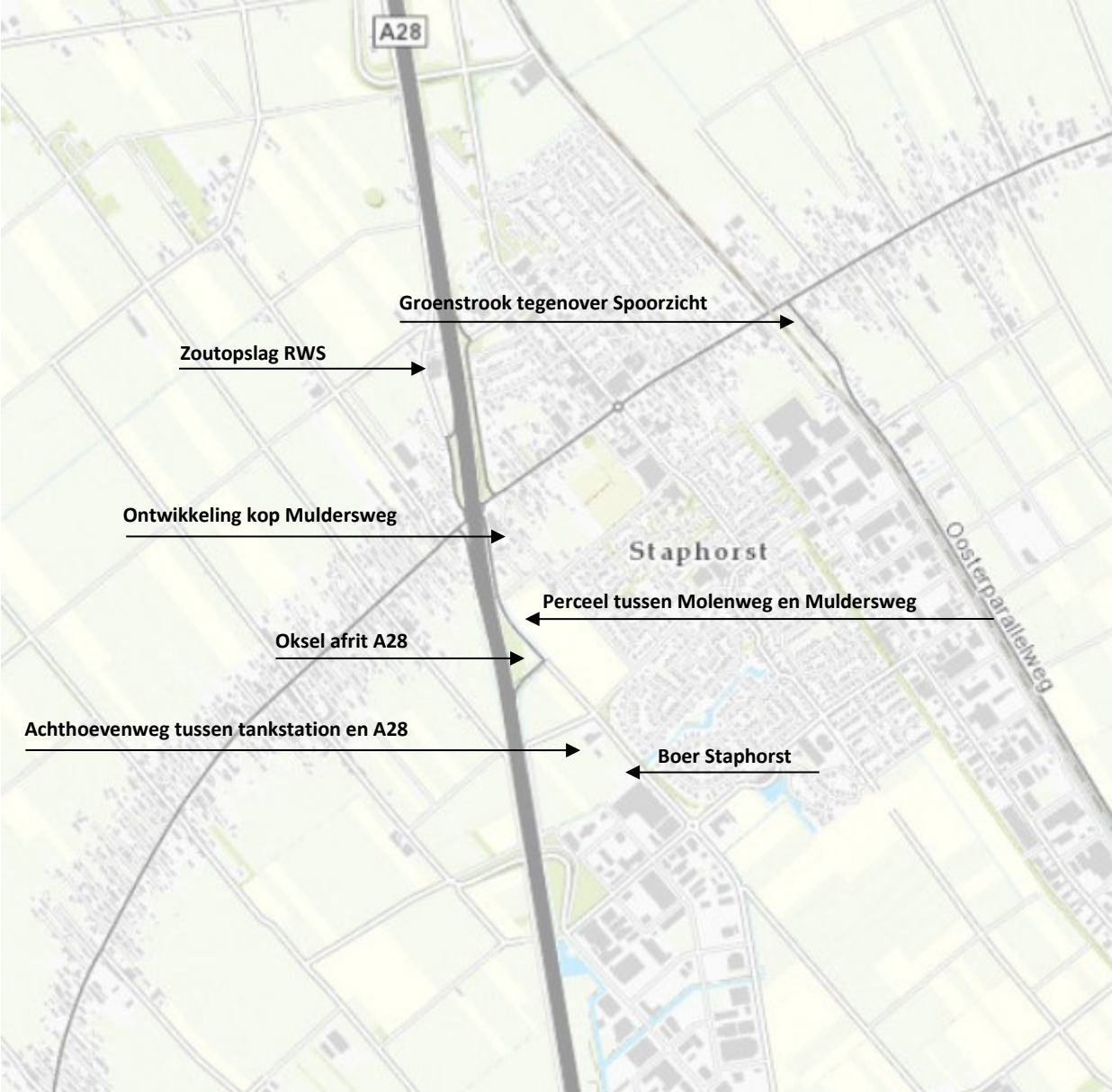
Nabij de huidige aansluiting met de A28 zijn vijf locaties gevonden waar realisatie van een (tijdelijke) carpoolplaats eventueel mogelijk is:

1. Achthoevenweg in de 'oksel' van de afrit van de A28
2. Achthoevenweg tussen het tankstation en de A28
3. Zoutopslag RWS aan de Rijksparallelweg
4. Groenstrook tegenover Café Spoorzicht
5. Perceel tussen de Muldersweg – Molenweg - Achthoevenweg

De eerste locatie (1) is in eigendom van Rijkswaterstaat. Zij hebben aangegeven dat zij in principe geen bezwaar hebben bij tijdelijk gebruik van de grond, maar noemen wel dat de verkeersveiligheid - en dan met name de oversteek voor fietsers - een aandachtspunt is. De tweede locatie (2) is in eigendom van de gemeente. In de structuurvisie en concept omgevingsvisie is deze plek aangewezen als bedrijventerrein. Als op deze plek een carpoolplaats wordt aangebracht, kan de grond de komende tien jaar niet worden uitgegeven. De derde en vierde locatie (3 & 4) liggen zo ver uit de buurt van de bestaande op- en afritten dat deze niet nader in beschouwing zijn genomen. Verwachting is namelijk dat carpoolers in dit geval niet verleid worden om hun huidige gedrag (parkeren op een particulier parkeerterrein) te veranderen. Ten aanzien van de vijfde optie (5) zijn gesprekken gevoerd met de grondeigenaar. De grondeigenaar heeft aangegeven dat het momenteel geen optie is om de grond beschikbaar te stellen.

In het najaar van 2018 zijn er twee locaties toegevoegd. In het collegevoorstel van 26 februari j.l. is opgenomen dat bij de ontwikkeling van de kop Muldersweg onderzocht moet worden hoe een carpoolplaats binnen deze ontwikkeling ingepast kan worden. Daarnaast is gesproken met de directie van Boer Staphorst. Zij geven aan dat zij open staan voor de verhuur van parkeerplekken op haar parkeerterrein, zodat deze op werkdagen gebruikt kunnen worden voor carpooldoeleinden. De resultaten van de locatiestudie zijn in de onderstaande tabel kort samengevat.

Locatie	Afstand t.o.v. stovonde	Veiligheid	Kosten	Grond beschikbaar / realisatie termijn
Achthoevenweg - 'oksel' afrit van de A28	500 meter	Oversteek over Achthoevenweg Extra afrit op Achthoevenweg	€ 145.000* + huur grond (€ 2.500 per jaar)	Ja, kan 10 jaar gepacht worden van RWS – aanleg sept. 2019
Achthoevenweg tussen het tankstation en de A28	850 meter	Oversteek Achthoevenweg, geen extra afrit	€ 120.000, geen huur grond	In principe niet, want geoormerkt voor bedrijventerrein
Zoutopslag RWS aan de Rijksparallelweg	1250 meter	Geen opmerkingen	€ 145.000 + huur grond	Niet onderzocht omdat locatie te decentraal ligt
Groenstrook tegenover Café Spoorzicht	1150 meter	Geen opmerkingen	Huur grond	Niet onderzocht omdat locatie te decentraal ligt
Perceel tussen de Muldersweg – Molenweg – Achthoevenweg	325 meter	Geen oversteek Achthoevenweg, wel extra afrit op Achthoevenweg	€ 120.000 + huur / koop grond.	Eigenaren willen grond niet afstaan
Parkeerterrein Boer Staphorst	1000 meter	Ontsluiting via huidige uitrit aan Achthoevenweg	Huursom: marktconform tarief	Parkeerterrein kan uiterlijk 1-09 2019 in gebruik worden genomen
Meenemen in ontwikkeling Kop Muldersweg	0 - 75 meter	Ontsluiting via huidige uitrit aan Rijksweg	n.b.	Hier kunnen nu nog geen uitspraken over gedaan worden

0-scenario: Wat als er geen nieuwe carpoolplaats komt?

Bij het afwegen van oplossingen is het ook goed om te kijken naar het 0-scenario. Ofwel: wat als er geen nieuwe carpoolplaats wordt aangelegd? Kan het probleem dan ook opgelost worden? Hieronder zijn een aantal maatregelen verkend.

- *Gebruik maken van de wegsleepregeling.* Eigenaren van parkeerterreinen kunnen wegsleepregelingen instellen. De kosten voor de sleepdienst moeten vergoed worden door de grondeigenaar. Bovendien moet de opdrachtgever er voor zorgen dat er te allen tijde iemand bij het weg te slepen voertuig aanwezig is. Dit om het voertuig te schouwen op mogelijk aanwezige schade en de vrachtbrief van de sleepdienst te tekenen.
- *Regulering.* Hiertoe zijn beperkte juridische mogelijkheden. Zo kan in verband met de hotelfunctie bijvoorbeeld geen maximale parkeerduur (bijv. blauwe zone / betaald parkeren) worden opgelegd. Wel kan een betaald parkeerregime met validator ingesteld worden. Er geldt dan betaald parkeren, maar gasten kunnen hun kaartje in de horecagelegenheid of supermarkt 'valideren' – waardoor zij gratis kunnen uitrijden. Een betaalautomaat kost echter € 10.000. Dan zijn de kosten voor handhaving en de validator nog niet eens meegenomen. Juridisch regulering heeft voor de aard van dit probleem dus veel te veel haken en ogen.
- *Plaatsen van een fysieke beperking.* Het plaatsen van een fysieke beperking - zoals een slagboom met intercom – richt zich rechtstreeks op de probleemlocatie. Hiermee kan de betreffende horecagelegenheid zelf bepalen wie er wel of niet toegang tot het terrein heeft. Eventueel kan men er voor kiezen om de slagboom alleen in de ochtenduren te laten zakken. Op die manier kan voorkomen worden dat carpoolers 's ochtends op het parkeerterrein parkeren, maar kan gedurende de lunch en diner wel een gastvrije uitstraling gewaarborgd worden.
- *Flyeracties / inzetten promotieteam etc.* Met flyers of bijvoorbeeld een promotieteam kunnen carpoolers gewezen worden op alternatieve parkeermogelijkheden. Hiermee wordt appél gedaan op het morele besef van de carpoolers. Uit de praktijk blijkt dat de effecten van dit soort acties marginaal zijn. Doorgaans worden ze alleen ingezet als opmaat naar verdergaande maatregelen.

Advies

- Uit de locatiestudie blijkt dat een carpoolplek in 'kop van de Muldersweg' qua afstand en veiligheid de voorkeur verdient. Hoewel de grondeigenaren afgelopen najaar hebben aangegeven dat zij de intentie hebben om te onderzoeken of een deel van de grond bij de gebiedsontwikkeling bestemd kan worden als carpoolgelegenheid, is nu nog niet met zekerheid te zeggen of hier in de toekomst een carpoolplaats gerealiseerd wordt. Ook kan nog geen uitsluitsel gegeven worden over de realisatietermijn. Om het doel te behalen is het daarom wenselijk om op zoek te gaan naar een **tijdelijke invulling**.
- Met het oog op de mogelijke realisatie van een carpoolplek bij de gebiedsontwikkeling Kop Muldersweg, zijn **flexibiliteit** en het voorkomen van een **desinvestering** belangrijke uitgangspunten. In die context wordt afgeraden om een nieuw parkeerterrein aan te leggen die alleen gebruikt kan worden als carpoolplek.
- Vanuit deze beredenering volgt dat de huur van parkeerplaatsen bij Boer Staphorst de voorkeur heeft boven de aanleg van een carpoolplaats in de oksel van de afrit of achter tankstation Krale.